

ՅԱՅՏԱԳԻՐ

- Խօսք՝ աստղագիտության մասին
- Կենսագրություն Կիքթոր Չամբարձումեանի
- Չարգազրոյց Վ. Չամբարձումեանի հետ
- Ի՞նչ ըսին Չամբարձումեանի մասին
- Կիքթոր Չամբարձումեան ինքն իր մասին
- Söyleşi - Astronomi Bilimi

Prof. Dr. Ali Alpar

[Türk Astronomi Derneği Başkanı]

Բարեւ ձեզ...

2008 տարին կը զուգահեռաբար աշխարհահռչակ հայերու՝ գրող Ուիլիամ Սարոյեանի, աստղագետ, ակադեմիկոս Կիքթոր Չամբարձումեանի եւ Վազգէն Ա. Վեհափառ Չայրապետին ծննդեան 100ամեակին: Մեր Անգլի-երէնի եւ Չայերէնի ուսուցիչներու առաջնորդութեամբ, աշակերտներու մասնակցութեամբ Յոկտեմբեր եւ Նոյեմբեր ամիսներու մէջ յիշատակեցինք Սարոյեանը, իր գործով ու անձով:

Կարգը եկաւ Չամբարձումեանին...

2009 տարին Միացեալ Ազգերու Կազմակերպութեան (UNESCO) կողմէ հռչակուեցաւ Աստղագիտութեան Տարի: Կեդրոնականի Գիտական Ակումբը՝ գիտութեան ուսուցիչներու հսկողութեամբ նախքան Չամբարձումեանի յիշատակութեան, դեկտեմբեր ամսուայ մէջ, վարժարանիս աստղագիտութեան դասերուն զուգահեռ, մեր նախակրթական վարժարաններու եւ լիսէներու աշակերտութեան ուղղեալ կազմակերպեց միօրեայ աշխատաժողովներ՝ 5, 18, 19 Դեկտ.ին, առաւելագոյն 50ական հոգիսնց:

Նոյն օրերը այցելեցինք նաեւ փլանեթարիում մը:

Աստղագիտութեան մասին հակիրճ տեղեկութուններ ստանալէ յետոյ է որ, 21 Յունուար 2009ին կը թափանցենք Չամբարձումեանի գործին ու անձին:

Յուսանք 2009 ծնունդ կու տայ նոր աստղերու...:

Յարգանք՝
Տնօրէնութիւն
Ազգային Կեդրոնական Վարժարանի

100ԱՄԵԱԿ
ԿԻՔԹՈՐ ՉԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆԻ
1908-2008

Ազգային Կեդրոնական Վարժարան, 21 Յունուար 2009.

Վիքթոր Համբարձումեան 1908-1996

- 1908 Ծնած է Վրաստանի մայրաքաղաք Թիֆլիսի մէջ:
- 1912 Հայրը կը Նշմարէ անոր հետաքրքրութիւնը թուաբանութեան հանդէպ:
- 1921 Կը սկսի հետաքրքրուիլ աստղագիտութեամբ:
- 1924 Կ'ընդունուի Լենինկրատի մանկավարժական ֆաքիւլթէն:
- 1925 Կ'անցնի ֆիզիք-մաթեմաթիկի ֆաքիւլթէն:
- 1928 Շրջանաւարտ՝ համալսարանէն, կ'ընդունուի Պուլկովայի աստղադիտարանը:
- 1930 Տիմիթրի Իվանիւնոյի հետ կ'աշխատի կորիզի կազմութեան վրայ:
- 1931 Կը դասաւանդէ տեսական աստղաֆիզիք Լենինկրատի Համալսարանը: Կ'ամուսնանայ Վերա Ֆիլոսոֆովնայի հետ:
- 1934 Կը հիմնէ եւ կը գլխաւորէ Սովետական Միութեան առաջին աստղաֆիզիքի ամպիոնը: Կը տիրանայ ֆիզիք-մաթեմաթիկի սօքթօրի տիտղոսին:
- 1935 Կը լուծէ Անգլիացի գիտուն Arthur Edingtonին առաջադրած աստղերու արագութեան վերաբերեալ խնդիրը:
- 1937 Կը փաստէ թէ մեր կալաքսիին տարիքը ընհանուր ճանաչում գտած տարիքէն 1000 անգամ փոքր է:
- 1939 Լոյս կը տեսնէ իր տեսակին մէջ առաջինը եղող «Տեսական Աստղաֆիզիքի Դասընթացք» գիրքը: Կը դառնայ Լենինկրատի Համալսարանի աստղադիտարանի տնօրէն:
- 1941 Կը ստանցնէ Նաեւ Լենինկրատի Համալսարանի փոխ ռեքթօրի պաշտօնը:
- 1943 Հայաստանի Գիտութիւններու Ակադեմիայի Հիմնադիր անդամ
- 1946 Կը հիմնէ Բիւրականի աստղադիտարանը, մինչեւ 1988 կը մնայ անոր տնօրէնը:
- 1947 Նախագահ Գիտութիւններու Ակադեմիայի
- 1948 Միջազգային աստղագիտական ընկերութեան փոխ տնօրէն
- 1950 Երեւանէ կը տեղափոխուի Բիւրական:
- 1960 Կ'արժանանայ Գեթրին Վոլֆ Պրուսի անուան ոսկէ մետալի:
- 1961 Նախագահ՝ Միջազգային Աստղագիտութեան Միութեան (1961-1964)
- 1968 Գիտական Միութիւններու միջազգային խորհուրդի Նախագահ
- 1970 Մասնակցութիւն՝ Անգլիոյ համագումարին
- 1974 Մասնակցութիւն՝ Պուէնաս Այրեսի եւ Լա Բլատա հմլւ., Գորտուպայի աստղադիտարանի եւ շրջակայ համալսարաններու համագումարին
- 1990 Հացադուլի մասնակցութիւն Արցախի հարցին շուրջ
- 1993 Աշխատութիւններու հաւաքածոն ալգլիերէնով հրատարակելու աշխատութիւն
- 1995 Կնոջ՝ Վերայի մահը եւ հոգածութիւնը իր չորս զաւակներուն, թոռներուն, ծոռերուն
- 1996 2 Օգոստոս. մահ՝ մեծ գիտնականի, թաղում՝ Բիւրականի Աստղադիտարանի մէջ:

«Ինձ յաջորդող սերունդներուն, թոռներուս կը կտակեմ տիրապետել հայոց լեզուին: Ամէն մէկը պարտք պէտք է համարէ ուսումնասիրել հայոց լեզուն: Մենք կը փոխանցենք սերունդներուն ոչ թէ արիւն, այլ գաղափարներ եւ գաղափարներու մէջ ինծի համար ամենաթանկը հայոց լեզուն է: Այդ կապակցութեամբ իւրաքանչիւր սերունդ պարտաւոր է սորվեցնել յաջորդին հայոց լեզուն: Գիտցէք որ իմ կեանքի ամենամեծ երջանկութիւնը եղած է ու կը մնայ տիրապետել հայոց լեզուին, քանի ապրում եմ»:

Վիքթոր Համբարձումեան

«Ես այլեւս դադրած եմ զարմանալ, թէ ինչպէս, մէկը միւսի ետեւէն կը հաստատուի Համբարձումեանի կանխատեսումները, որոնք ան մարգարեաբար կատարած է շատ տարիներ առաջ»:

Յան Օորտ

Միջազգային աստղագիտական միութեան Նախկին Նախագահ

«Դուք գիտէի՞ք որ Համբարձումեանը հանճար մըն է»:

Սերկէյ Սոպոլով

Ակադեմիկոս-մաթեմաթիկոս

«Վիքթոր Համբարձումեանի նման մարդկանց կեանքն ու գործունեութիւնը պէտք է օրինակ դառնան ներկայ սերունդի կրթութեան ու դաստիարակութեան՝ որպէս մարդ, որպէս մասնագետ, որպէս արժանաւոր քաղաքացի»:

Ռադիկ Մարտիրոսեան

Հայաստանի Գիտութիւններու Ակադեմիայի այժմու Նախագահ

«Նայելով այս տղային՝ ես այժմ հանգիստ եմ հայ ժողովուրդի ապագայի մասին»:

Յովհաննէս Թումանեան

